

The list of references:

1. «МАЙГЕР» ООО. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: URL : <http://www.mayger.ua/ru/analitika/perspektivy-agrobiznesa-ukrainy/>
2. «АРГУМЕНТ» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL : <http://argumentua.com/stati/evroskeptik-chto-ozhidaet-ukrainu-v-es>
3. «ИГ Наш Продукт» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL : <http://ianp.com.ua/ru/news/tech/read/30129>
4. TAMALUKU [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL : <http://samosoverhenstvovanie.ru/science/political-science/politics-of-ukraine/why-ukraine-eu>
5. ООО «Аграрика» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL : <http://www.agroperspective.com/ru/news/128982>

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

Бабич І. А.,
науковий керівник — **Чабан В. Г.,** к.е.н., доцент,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Теоретичні та прикладні проблеми оцінки якості об'єктів вивчаються наукою, яку називають кваліметрією. Кваліметрія ставить перед собою три основні практичні завдання:

— розробку методів визначення чисельних значень показників якості продукції, збору та обробки даних для встановлення вимог до точності показників;

— розробку єдиних методів вимірювання й оцінки показників якості продукції;

— розробку одиничних, комплексних та інтегральних показників якості.

Методи кваліметрії наведено в табл. 1. З точки зору кількості відображених властивостей, показники якості можуть бути одиничними (характеризують будь-яку одну властивість одиниці продукції), або комплексними (відображають кілька властивостей одиниці продукції одночасно). Існують також загальні показники, які оцінюють якість усієї сукупності продукції підприємства.

Відповідь на питання про якість продукції може бути отримана при порівнянні значень показників якості двох або більше видів продукції. Для оцінки рівня якості продукції існує три методи [1]:

а) диференційований;

- б) комплексний;
- в) змішаний.

Таблиця 1

МЕТОДИ КВАЛІМЕТРІЇ

1. Інструментальний заснований на використанні технічних засобів вимірювань; з його допомогою визначаються, наприклад, габарити, швидкість руху, напруга
2. Розрахунковий полягає в обчисленнях за значеннями параметрів продукції, знайденими іншими методами; застосовується на стадії проектування продукції; слугує для визначення, наприклад, продуктивності, міцності
3. Статистичний використовує правила прикладної математичної статистики і заснований на підрахунку кількості подій і об'єктів або витрат; за допомогою методу визначаються, наприклад, патентно-правові показники
4. Органолептичний заснований на аналізі відчуття продукції органами чуття (зору, слуху, нюху, дотику і смаку) без застосування технічних вимірювальних засобів ; показники якості при цьому виражаються в балах
5. Експертний враховує думку групи фахівців-експертів
6. Соціологічний заснований на збиранні та аналізі думок споживачів даної продукції ; збір інформації проводиться шляхом усних або письмових опитувань
7. Комбінований поєднання кількох методів

Джерело: власні дослідження

Диференційований метод оцінки рівня якості передбачає порівняння одиничних виробів з відповідними показниками виробів-еталонів або ж базовими показниками стандартів (технічних умов). Оцінка рівня якості цим методом зводиться до обчислення значень відносних показників, які за абсолютною величиною менше одиниці (при зіставленні з еталонними показниками), повинні бути більшими або дорівнювати одиниці (при порівнянні з вимогами стандартів чи технічних умов).

Комплексний метод полягає у визначенні узагальнюючого показника рівня якості оцінюваного виробу. Одним із варіантів

комплексної оцінки якості може слугувати інтегральний показник, який обчислюється шляхом зіставлення корисного ефекту від споживання (експлуатації) певного виробу і загальної величини витрат на його створення і використання. Комплексні показники можуть бути пов'язані з одиничними показниками функціональною залежністю, проте це не завжди можливо. Тому в кваліметрії застосовують суб'єктивний спосіб побудови комплексних показників якості за принципом середнього, використовуючи такі величини наведені у таблиці 2, де Q_i — одиничні показники якості, n — кількість одиничних показників якості, q_i — вагові коефіцієнти показників якості:

Таблиця 2

**ПОБУДОВА КОМПЛЕКСНИХ ПОКАЗНИКІВ
ЗА ПРИНЦИПОМ СЕРЕДНЬОГО**

Показник	Формула
1. Середнє арифметичне	$\hat{Q} = \sum_{i=1}^n q_i \cdot Q_i / \sum_{i=1}^n q_i$
2. Середнє геометричне зважене	$\tilde{Q} = \left(\prod_{i=1}^n Q_i^{q_i} \right) \cdot 1 / \sum_{i=1}^n q_i$
3. Середньоквадратичне зважене	$\bar{Q} = \sqrt{\sum_{i=1}^n q_i \cdot Q_i^2 / \sum_{i=1}^n q_i}$
4. Середнє гармонійне зважене	$\tilde{Q} = \sum_{i=1}^n q_i / \sum_{i=1}^n q_i / Q_i$

Джерело: Складено за даними [1]

Змішаний метод застосовується для оцінки продукції, яка має широку номенклатуру показників якості, коли диференційований метод не дає однозначної відповіді, а використання комплексного методу не враховує значущі властивості продукції.

Оцінка якості змішаним методом включає три етапи:

- 1) об'єднання одиничних показників якості в групи;
- 2) визначення групових комплексних показників якості;
- 3) порівняння значущих одиничних і комплексних показників якості оцінюваної продукції з відповідними базовими показниками.

При порівнянні застосовуються шкали порядку і шкали відносин [2]:

- у першому випадку результатом оцінки якості являється ранжований ряд порівнюваних величин:

$$(Q_1 < Q_2 < \dots < Q_n); \quad (1)$$

- у другому випадку відбувається порівняння величини з еталоном за принципом:

$$Q_i / Q_{\text{еталон}} = q. \quad (2)$$

Таким чином, якість продукції — це складний соціально-економічний феномен, в якому фокусується перехрещення інтересів споживача і виробника, і який можна оцінити за вище згаданими методами.

Список використаних джерел

1. *Розова Н. К.* Менеджмент якості: навч. посібник / Н. К. Розова. — СПб.: Вектор, 2011. — 202 с.
2. *Фомін В. Н.* Кваліметрія. Управління якістю. Сертифікація: навч. посібник / В. Н. Фомін. — М.: Вісь — 89, 2010. — 384 с.

Бордіян В. В.,

науковий керівник — **Єранкін О. О.** д.е.н., професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ВИКОРИСТАННЯ СОЛОМИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ

Українська галузь твердого біопалива активно розвивається в останні роки завдяки безперервному зростанню попиту на альтернативні види палива і, відповідно, цін на нього на світовому та європейському ринках. Тільки в секторі виробництва деревних пелет в останні роки в Україні спостерігався майже двократне зріст кількості виробників. Аналогічне зростання спостерігається і серед підприємств, що виробляють пелети з лушпиння соняшника та соломи, а також твердопаливних деревних брикетів. Експорт твердого біопалива з нашої країни забезпечує до 10 % загальної потреби ЄС у даній продукції.